

Yhtymäkokous**AIKA** Tiistai 26.11.2024 klo 11:00 -**PAIKKA** Sähköisenä kokouksena ja/tai HSL:n päätoimitiloissa osoitteessa
Opastinsilta 6, Helsinki**ASIAT**

§	Otsikko	Sivu
8	Kokouksen järjestäytyminen ja ääniluettelon vahvistaminen	2
9	Lausunnon antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arviointikertomuksen johdosta	3
10	Osavuositarkastus 3/2024	6
11	Vuoden 2024 talousarvion muuttaminen	9
12	Toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen vuosille 2025-2027	11
13	Eron myöntäminen hallituksen varajäsenelle ja uuden varajäsenen valinta	19

Yhtymäkokous	26.11.2024

8

Kokouksen järjestäytyminen ja ääniluettelon vahvistaminen

Yhtymäkokous 26.11.2024

Perussopimuksen 11 §:n 2 momentin mukaan yhtymäkokouksessa on jokaisella jäsenkunnalla yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa.

Perussopimuksen 13 §:n mukaan yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet yhtymäkokouksen äänivaltaisista jäsenkunnista ja äänistä on edustettuina ja tieto yhtymäkokouksesta on lähetetty jäsenkunnille edellä 1 momentissa määrätyssä ajassa, kuitenkin vähintään yhtä viikkoa ennen yhtymäkokousta.

Hallintosäännön 49 §:n mukaan yhtymäkokouksen avaa asukasluvultaan suurimman kunnan edustaja. Ennen päätösvallan toteamista on kunnan edustajan esitettävä valtakirja tai pöytäkirjanote siitä päätöksestä, jolla hänet on määrätty edustamaan kuntaa, ellei kysymyksessä ole asemavaltuus. Valtakirja tai pöytäkirjanote otetaan yhtymäkokouksen pöytäkirjan liitteeksi.

Pätösvallan toteamisen jälkeen laaditaan ja vahvistetaan yhtymäkokouksessa suoritettavien äänestyksien varalta ääniluettelo, johon merkitään asukaslukujen perusteella määräytyvä äänivaltaisuus, äänimäärä sekä yhtymäkokousedustajan nimi.

Hallintosäännön 47 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa yksi pöytäkirjantarkastaja.

Ehdotus

Yhtymäkokous päättää

- a) todeta kuntien valtuuttamat yhtymäkokousedustajat sekä muut kokouksen osanottajat ja todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi;
- b) laatia ja vahvistaa yhtymäkokouksen ääniluettelon;
- c) valita yhtymäkokouksen puheenjohtajan, joka kutsuu pöytäkirjanpitäjän laatimaan pöytäkirjan tästä kokouksesta; sekä
- d) valita pöytäkirjantarkastajan.

Päätös

Liite

Ääniluettelo

Hallitus	§ 79	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

9

Lausunnon antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arviointikertomuksen johdosta

332/00.03.01.00/2022 Arviointisuunnitelma/Arviointikertomus 2023

Hallitus 03.09.2024 § 51

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija johtaja Jussi Saarinen, p. 040 820 8194 ja
yksikön päällikkö Maarit Hauskamaa, p. 040 721 7546

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. HSL:ssä hallitus antaa lausunnon arviointikertomuksesta yhtymäkokoukselle.

HSL:n hallintosäännön 24 §:n mukaisesti kuntayhtymän ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Hallintosäännön 31 §:n mukaan tarkastuslautakunta esittää arviointikertomuksessa hallitukselle ja yhtymäkokoukselle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

HSL:n yhtymäkokous on 21.5.2024 § 2 merkinnyt tiedoksi vuoden 2023 arviointikertomuksen. Vuotta 2023 koskevassa arviointikertomuksessaan tarkastuslautakunta esitti HSL:n toimintaa koskevia suosituksia, kehittämissuhteita ja havaintoja. Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteena vuonna 2023 olivat matkustuskäyttämisen muutos, infrakorvaukset, HSL:n strategian ja tuloskortin toteutuminen vuonna 2023, henkilöstökertomukset, talousarvion 2023 toteutuminen ja talouden keskeisten tunnuslukujen tulkinta ja seuranta, asiakastytyväisyyskyselyjen johtopäätökset, pikaratikan valmistuminen ja tilinpäätös 2023.

Tarkastuslautakunnan suositukset ja kehittämissuhteet on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon vuoden 2024 toiminnassa ja ne huomioidaan lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman 2025-2027 laadinnassa.

Hallitus esittää syysyhtymäkokoukselle liitteen mukaisen lausunnon vuoden 2024 aikana tehdyistä toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyjen kehoitusten johdosta on ryhdytty.

Ehdotus

Hallitus päättää

- antaa yhtymäkokoukselle liitteen mukaisen lausunnon tarkastuslautakunnan vuotta 2023 koskevan arviointikertomuksen johdosta; sekä
- ehdottaa yhtymäkokoukselle, että se merkitsee liitteenä esitetyn hallituksen lausunnon tiedoksi.

Hallitus	§ 79	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet Hallituksen lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen johdosta 2023
Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

Yhtymäkokous 26.11.2024

Ehdotus Yhtymäkokous päättää merkitä liitteenä esitetyn hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös

Hallitus	§ 79	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

10

Osavuositarkastus 3/2024

137/02.02.00.00/2024 Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027

Hallitus 29.10.2024 § 79

Esittelijä
Valmistelija

Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Johtaja Jussi Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi
yksikön päällikkö Maarit Hauskamaa, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Vuoden 2024 kolmas osavuositarkastus perustuu talouslukujen osalta pääosin yhdeksän kuukauden toteutumatietoihin. Osavuositarkastus sisältää vuositasen ennusteen. Ennustamiseen epävarmuutta on lisännyt alkuvuoden lakot ja liikenteen sujuvuutta haittaavat työmaat.

Osavuositarkastuksen tulosehdot perustuu skenaarioon, jonka mukaan nousijamäärä jää -3,5 % alle vuoden 2024 tavoitetason. Matkustajamäärätavoite kuluvalle vuodelle on 375 milj. nousijaa, kun ennusteen mukaan jäädään 362 milj. nousijaan. Edelliseen osavuositarkastusehdotukseen verrattuna nousuehdotus on laskenut 4 milj. nousulla. Mannerheimintien työmaat ovat aiheuttaneet häiriötä erityisesti raitiovaunuliikenteessä ja metrossa matkustajamäärät eivät ole palautuneet odotetusti.

Toimintatuottojen yhteensä arvioidaan olevan vuositasolla 867,9 milj. euroa, 11,1 milj. euroa (-1,3 %) talousarviossa arvioitua vähemmän.

Talousarviossa lipputulotavoite asetettiin 385,0 milj. euroon. Ennusteen mukaan lipputulotavoitteeseen ei päästä. Lipputulot jäävät ennusteen mukaan 370,0 milj. euroon, mikä jäisi 15,0 milj. euroa (-3,9 %) alle talousarvion. Vuoden 2024 hinnoittelussa vyöhykkeiden AB (-5,0 %) BC (-5,3 %) ja CD (-5,2 %) lippujen hintoja alennettiin. Hintatason keskimääräinen muutos kokonaisuudessaan oli -4,0 %.

Muita tuottoja arvioidaan kertyvän 5,7 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Tarkastusmaksutuloja arvioidaan saatavan 1,9 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän, kun tarkastusmaksun hinta korotettiin 100 euroon (myös kuluksi kirjattavia luottotappiovarauksia arvioidaan tehtävän 1,0 milj. euroa enemmän), muita myyntituloja ja palvelumaksuja arvioidaan saatavan 3,8 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Korttimaksuja arvioidaan kertyvän 0,8 milj. euroa enemmän mitä talousarviossa arvioitiin. Tuloihin kirjataan myös 2,8 milj. euroa matkakorttien käyttämätöntä arvoa edellisen korttisukupolven ns. vihreistä korteista. Muita tuloja erilaisista palvelumaksuista arvioidaan kertyvän 0,2 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 5,0 milj. euroa, 1,8 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän. Suurten kaupunkiseutujen tukea on HSL:lle luvassa 4,7 milj. euroa ja muita tukia arvioidaan saatavan 0,3 milj. euroa.

Toimintakulujen arvioidaan olevan 897,0 milj. euroa ja alittavan talousarvion 11,8 milj. eurolla (-1,3 %).

Hallitus	§ 79	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

Joukkoliikenteen operointikustannukset alittavat ennusteen mukaan talousarvion 12,7 milj. eurolla (-2,1 %). Suurin yksittäinen tekijä on bussiliikenteen operointi, joka alkuvuoden ajamattoman liikenteen ja sanktioiden vuoksi alittaa ennusteessa talousarvion 7,3 milj. eurolla (-2,1 %). Myös raitioliikenteen kustannuksista arvioidaan syntyvän alitusta 3,6 milj. euroa (-5,3 %) johtuen energian hinnan talousarviossa arvioitua alhaisemmasta tasosta ja Ruskeasuon varikon kustannusten osittaisesta siirtymisestä seuraavalle vuodelle. Muissa liikennemuodoissa vähäisiä eroja.

Joukkoliikenneinfran käyttökorkorvaukset toteutuvat ennusteen mukaan talousarvion mukaisena ollen yhteensä 220,6 milj. euroa. Infran käyttökorkorvaukset ovat kasvaneet 23,1 milj. euroa vuodesta 2023. Kasvu johtuu PR15 liikennöinnin aloituksesta ja siitä jäsenkunnille maksettavista käyttökorkorvauksista.

Investointimenojen arvioidaan nousevan 24,5 milj. euroon ja ylittävän talousarvion 1,0 milj. eurolla. Ylitysennuste liittyy pääosin lipputilihankkeen reititinhankintoihin. Investointimenot yhteensä on yhtymäkokouksen päättämä sitova kuluarvio. Ylitys käsitellään erillisenä talousarviomuutoksena.

Investointien poistojen ennustetaan jäävän talousarviosta ja olevan 13,1 milj. euroa. Alitus johtuu lipputilihankkeen projektien aikataulusiirtymästä verrattuna talousarviossa arvioituun, jolloin hankkeen poistot alkavat talousarviossa arvioitua myöhemmin.

Edellä mainituista syistä johtuen tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 40,4 milj. euroa alijäämäinen, kun talousarvio oli laadittu 31,1 milj. euron alijäämäiseksi. Alijäämä voidaan kattaa edellisten vuosien ylijäämäkertymistä.

Osavuositarkastuksia laaditaan kvartaaleittain. Seuraava osavuositarkastus on tilinpäätösennuste, joka laaditaan tammikuussa 2025.

Ehdotus Hallitus päättää merkitä tiedoksi osavuositarkastuksen 3/2024.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet Osavuositarkastus 3/2024

Yhtymäkokous 26.11.2024

Ehdotus Yhtymäkokous päättää merkitä osavuositarkastuksen 3/2024 tiedoksi.

Päätös

Hallitus	§ 74	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

11

Vuoden 2024 talousarvion muuttaminen

108/02.02.00.00/2023 Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026

Hallitus 29.10.2024 § 74

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Johtaja Jussi Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi
yksikön päällikkö Maarit Hauskamaa, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Hyväksyessään HSL:n vuoden 2024 talousarvion yhtymäkokous päätti, että sitovia määrärahoja talousarviossa ovat toimintamenot ja investointimenot ja yhtymäkokouksen päättämä sitova tuloarvio on kuntaosuudet. Talousarvion muuttamisesta päättää yhtymäkokous.

Sitovista määrärahaeristä investointimenot tulevat ylittymään ennusteen mukaan yhteensä 1,0 milj. eurolla. Lipputilihanke työllistää kehitystiimejä pidempään kuin talousarviossa on arvioitu ja ajoneuvoreittimien uusiminen aiheuttaa kustannuksia, joihin ei talousarviossa ollut varausta.

Yhtymäkokous on hyväksynyt sitovaksi investointimenoarvioksi tälle vuodelle yhteensä 23,5 milj. euroa ja tämä ehdotetaan nostettavaksi 24,5 milj. euroon.

Ehdotus Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous päättää korottaa vuoden 2024 talousarvion sitovat investointimenot 24 460 000 euroon aiemman 23 479 000 euron sijaan.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet

Yhtymäkokous 26.11.2024

Ehdotus Yhtymäkokous päättää korottaa vuoden 2024 talousarvion sitovat investointimenot 24 460 000 euroon aiemman 23 479 000 euron sijaan.

Päätös

Hallitus	§ 76	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

12

Toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen vuosille 2025-2027

137/02.02.00.00/2024 Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027

Hallitus 29.10.2024 § 76

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Johtaja Jussi Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi
yksikön päällikkö Maarit Hauskamaa, maarit.hauskamaa@hsl.fi

HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittu kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Kuntayhtymän perussopimuksen 11 §:n mukaan talousarviosta ja -suunnitelmasta tulee päättää viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa. Talousarvioehdotuksesta on perussopimuksen 23 §:n mukaan pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

Talousarvion ja -suunnitelman perusteena ovat:

- HSL:n strategia,
- voimassa oleva TTS 2024-2026,
- vuoden 2023 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteutuma- ja ennustetiedot vuodelta 2024 sekä
- hyväksytyt liikennöintisuunnitelma 2024-2025 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat.

HSL:n strategia 2022–2025 – Asiakkuuksista kestäväan kasvuun - on hyväksytty yhtymäkokouksessa tammikuussa 2022, ja nykyistä strategiakautta on jäljellä vuoden 2025 loppuun asti. Toiminta- ja taloussuunnitelman kausi 2025–2027 ajoittuu strategiakausiensa taitekohtaan. Nykyisen strategiakauden arviointia ja uuden strategian suunnitteluprosessia on aloitettu jo vuonna 2024, ja uusi strategia valmistuu vuoden 2025 aikana.

TTS-kaudelle 2025-2027 asetetuissa tavoitteissa korostuvat talouden tervehdyttäminen, asiakkaiden paluu joukko-liikenteeseen ja päästöjen vähentäminen: Toimintamme keskiössä tulevana vuosina on hyvän palvelutason säilyttäminen ja joukkoliikenteen käytön lisääntyminen, joka puolestaan parantaa taloutta kasvaneina lipputuloina. Tavoittelemme ennen kaikkea matkustuksen lisäämistä tarkoituksenmukaisesti kohdennetuilla ja erinomaisen asiakaskokemuksen tarjoamilla palveluilla, emme liikenteen supistamista.

Taloussuunnitelma

a) Toimintatulot

Toimintatulot vuonna 2025 ovat yhteensä 941,4 milj. euroa. Kasvua vuoden 2024 ennusteeseen verrattuna on 73,5 milj. euroa (8,5 %). Toimintatuloista vuonna 2025 43,3 % on lippituloja ja 53,8 % kuntaosuuksia. Toimintatulojen arvioidaan olevan 972,0 milj. euroa vuonna 2026 ja 1 010,1 milj. euroa vuonna 2027.

Hallitus	§ 76	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

Lipputulot

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu tavoitteeseen, jossa matkustajamäärät kasvavat 384 milj. nousuun vuonna 2025. Kokonaisuudessaan vuodelle 2025 tavoitellaan lipputulota yhteensä 408,0 milj. euron edestä. Lipputulotavoite vuonna 2025 on 38,0 milj. euroa (10,3 %) kuluvan vuoden 2024 ennustetta suurempi. Vuonna 2026 lipputulot on arvioitu 416,2 milj. euron mukaisiksi ja vuonna 2027 424,5 milj. euron mukaan.

Kuntaosuudet

Ne menot, joita ei voida kattaa lipputuloin tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet jaetaan jäsenkunnille perussopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Laskutettavat kuntaosuudet ovat talousarviossa 2025 yhteensä 506,4 milj. euroa ja kuntien keskimääräinen subventio on 56,9 %. Kuntaosuudet vuosina 2026 ja 2027 ovat 534,6 milj. euroa ja 564,4 milj. euroa.

Muut tulot

Muita kuin lippu- ja kuntaosuustuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 27,0 milj. euroa vuonna 2025.

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen vuosittaiseksi määräksi on arvioitu 4,7 milj. euroa vuosina 2025-2027.

Tarkastusmaksutuloja arvioidaan vuonna 2025 kertyvän 6,4 milj. euroa, joista kirjataan luottotappiota ja luottotappiovarauksia yhteensä noin 2,5 milj. euroa.

Mainostuottoja saadaan arviolta 3,4 milj. euroa vuonna 2025. Vuokratuloja arvioidaan saatavan matkakorttijärjestelmän laitteista, kuljettajien taukotiloista ja toimitilojen ulosvuokrauksesta 2,7 milj. euroa. Matkakortin arvon tuloutukseen lipputilihankkeen valmistuessa on varattu 5,9 milj. euroa. Muut tulot, 3,9 milj. euroa vuonna 2025, syntyvät erilaisista palvelumaksuista (mm. Digitransit, palvelupisteen perimät palvelumaksut) ja edelleen veloitetavista korvauksista.

b) Toimintamenot

Toimintamenot vuonna 2025 ovat yhteensä 964,5 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2024 ennusteesta 67,5 milj. euroa (7,5 %). Vuonna 2026 toimintamenojen arvioidaan olevan 972,2 milj. euroa ja 993,8 milj. euroa vuonna 2027.

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 920,3 milj. euroa vuonna 2025, 95,4 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2026 yhteensä 927,5 milj. euroa ja 948,3 milj. euroa vuonna 2027.

Joukkoliikenteen operointikustannukset

Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2025 yhteensä 633,5 milj. euroa, joka on 65,7 % toimintamenoista. Liikenteen operoinnin kustannukset ovat vuonna 2026 yhteensä 642,1 milj. euroa ja 659,1 milj. euroa vuonna 2027.

Hallitus	§ 76	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

Bussiliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 352,4 milj. euroa vuonna 2025. Vuonna 2026 kustannuksiksi arvioidaan 360,5 milj. euroa ja 365,7 milj. euroa vuonna 2027. Kustannustaso kasvoi voimakkaasti vuosien 2021 ja 2022 välillä vuosittaisen kasvuvauhdin ollessa keskimäärin noin 7 %. Vuonna 2024 kustannustaso on tasaantunut ja tuoreimman ennusteen mukaan linja-autoliikenteen kustannusindeksi olisi pysyttelemässä lähes vuoden 2023 tasolla. TTS-vuosien kustannuksia arvioidessa kustannustason oletetaan pysyvän maltillisella tasolla. Bussiliikenteen kustannukset sisältävät 2,7 milj. euron varauksen ympäristöbonukseen, jolla pyritään takaamaan strategian mukaiseen päästötavoitteeseen pääseminen.

Metrolinikenteen kustannusten arvioidaan olevan 65,2 milj. euroa vuonna 2025. Kustannustason arvioidaan nousevan vuonna 2025 verrattuna nykytasoon. Metrolinikenteen osalta varaudutaan myös kehittämään palvelutasoa todennettuun kysyntään ja kerättyyn asiakasymmärrykseen perustuen. Sammalvuoren varikon ja kaluston poistojen osalta arvioidaan myös kustannusten nousua. Vuonna 2026 kustannuksiksi arvioidaan 65,9 milj. euroa ja vuonna 2027 65,1 milj. euroa.

Raitioliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2025 olevan 85,3 milj. euroa. Kustannustason arvioidaan nousevan vuonna 2025 verrattuna nykytasoon. 2025 on ensimmäinen kokonainen vuosi, jonka aikana korvataan Ruskeasuon varikon vuokria. Vuonna 2025 varaudutaan myös korvaamaan Kruunusiltojen vaunujen pääomakorvauksia. Raitioliikenteen osalta varaudutaan myös tarjonnan lisäykseen, joiden tarkoituksena on kasvattaa matkustajamääriä. Kustannuksiksi arvioidaan 88,0 milj. euroa vuonna 2026 ja 94,1 milj. euroa vuonna 2027.

Pikaraitiotien kustannuksiin varataan vuonna 2025 23,0 milj. euroa. Vuonna 2025 pikaraitioliikenteessä varaudutaan palvelutason kehittämiseen. Matkustajalaskentalaitteet asennetaan vuoden 2024 aikana, minkä myötä kysynnän ja tarjonnan kohtaamisesta saadaan nykyistä parempaa dataa. Tarkemman kysyntädatan perusteella varaudutaan tekemään myös muita palvelutason vaikuttavia muutoksia lähivuosien aikana. Vuonna 2026 kustannusten arvioidaan olevan 24,1 milj. euroa ja vuonna 2027 27,4 milj. euroa.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2025 olevan 5,9 milj. euroa, vuonna 2026 5,6 milj. euroa ja vuonna 2027 5,7 milj. euroa. Vuonna 2025 lauttaliikenteeseen vaikuttaa erityisesti Suomenlinnan lautan telakointiin ja korvaavaan liikenteeseen, minkä kustannusvaikutus on noin 0,5 milj. euroa.

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2025 yhteensä 101,7 milj. euroa. Summa sisältää Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-kalustosta ja korvaukset lippuyhteistyöstä. Vuonna 2026 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan yhteensä 98,0 milj. euroa sekä 101,0 milj. euroa vuonna 2027. Vuosina 2026 ja 2027 junakalustoyhtiölle maksettavien vuokrien sekä junaliikenteestä maksettavien korvausten arvioidaan matkustajamääräbonusten ennusteiden mukaan laskevan hieman vuoden 2025 tasosta.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

HSL:n ja jäsenkuntien välisissä infrasopimuksissa on sovittu joukkoliikenteen infrakorvauksen laskutusperiaatteista. Sopimuksen mukaan kullekin kaupungille maksettavan joukkoliikenteen infrakorvauksen määrä vahvistetaan HSL:n talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Hallitus	§ 76	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

Vuonna 2025 joukkoliikenneinfran käyttökorvauksia maksetaan yhteensä 236,2 milj. euroa. Kuntien HSL:ltä laskuttamat infrakustannukset ovat seuraavat: Helsinki 112,8 milj. euroa, Espoo 108,3 milj. euroa, Vantaa 12,5 milj. euroa ja Kirkkonummi 0,3 milj. euroa. Lisäksi HSL hankkii ostopalveluna Espoossa ja Helsingissä sijaitsevien sähköbussien latausinfran kokonaiskustannuksiltaan 2,3 milj. euroa vuonna 2025. Infrakustannukset ovat vuoden 2026 suunnitelmassa 236,5 milj. euroa ja vuonna 2027 241,8 milj. euroa.

Muut palvelujen ostomenot

Muuhun kuin liikennöitsijöille maksettaviin liikennöintikorvauksiin ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 50,6 milj. euroa vuonna 2025. Muihin palvelujen ostoon käytetään 48,9 milj. euroa vuonna 2026 ja 47,3 milj. euroa vuonna 2027.

ICT-käyttöpalveluiden kustannukset (27,3 milj. euroa vuonna 2025) sisältävät lippu- ja informaatiojärjestelmien ohjelmistojen ja laitteiden käyttöpalveluiden sopimusmaksut, kapasiteettipalvelut ja muut vuosittaiset käyttökustannukset. Laitehuoltopalveluihin käytetään 2,3 milj. euroa. ICT-käyttöpalveluiden kustannusten ennakoidaan laskevan TTS-kauden lopulla kun uusi lippujärjestelmä (lipputilihanke) on tuotannossa ja vanhan järjestelmän ylläpito päättyy.

Ulkopuolelta ostettavia asiantuntijapalveluita käytetään omaa osaamista täydentämään silloin, kun se on strategisesti ja taloudellisesti järkevää. Vuonna 2025 ulkopuolisiin asiantuntijapalveluihin arvioidaan käytettävän 10,7 milj. euroa.

Markkinointi- ja ilmoituspalveluihin sekä erilaisiin painatuksiin käytetään 3,8 milj. euroa. Varaus sisältää asiakasviestinnän ja uusien palveluiden markkinoinnin suunnittelupalvelut.

Muihin palveluostoihin käytetään yhteensä 6,5 milj. euroa vuonna 2025. Tämä ryhmä sisältää mm. vartiointipalvelut, rakennusten, koneiden, kaluston ja laitteiden rakentamis- ja kunnossapidon palvelut, staattisen informaation hoitopalvelut, toimitiloihin liittyvät palvelut sekä henkilöstöön liittyvät palvelut, kuten työterveyshuollon palvelut sekä koulutus- ja matkustuspalvelut.

Muut kulut

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on varattu 0,8 milj. euroa vuosittain. Tämä menoerä sisältää toimisto- ja ICT-tarvikkeet, matka- ja kertakorttipohjien hankinnat, kuititruulat, kalusto- ym. tarvikkehankinnat.

Vuokramenot vuonna 2025 ovat 6,1 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokra- ja vastikekustannusten lisäksi kuljettajien sosiaalityötiloista maksettavia vuokria 1,4 milj. euroa, Ojangan varikon vuokraa 1,6 milj. euroa ja Pasilan asemasta maksettavaa vuokraa 0,8 milj. euroa.

Muut menot vuonna 2025 ovat 4,5 milj. euroa. Muihin menoihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset, joita arvioidaan kirjattavan noin 2,5 milj. euroa vuosina 2025-2027. Muihin menoihin sisältyvät myös HSL:n myyntikanavista aiheutuvat maksamisen kulut kuten luottokortti- ym. provisiot, joiden arvioidaan olevan TTS-kaudella 1,5 milj. euron luokkaa vuosittain.

Henkilöstömenot ovat 32,8 milj. euroa vuonna 2025, joka on 3,4 % toimintamenoista.

Hallitus	§ 76	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

Palkkojen ja palkkioiden osuus henkilöstömenoista on yhteensä 27,3 milj. euroa. Eläkemenoihin ja muihin sivukuluihin on varattu yhteensä 5,5 milj. euroa.

Toimintakatteen vuonna 2025 arvioidaan olevan -23,0 milj. euroa alijäämäinen.

Rahoitustuotot ja -kulut

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027 sisältää vuonna 2020 nostetun 50,0 milj. euron talousarviolainan kustannukset takaisinmaksuerinä rahoituslaskelmassa ja korkoina tuloslaskelmassa. Tätä lainaa on jäljellä vuoden 2024 lopussa 28,9 milj. euroa, jota lyhennetään 5,3 milj. eurolla vuosittain.

TTS-suunnitelma ei sisällä varausta uuden talousarviolainan nostoon. Uutta lainaa ei tarvita talousarviovuoden 2025 aikana, mutta lainan nostotarve ja/tai peruspääomaosuuksien korotustarve tulee todennäköiseksi suunnitelmakaudella. Lainarahoituksen ja/tai peruspääomaosuuksien korotustarvetta arvioidaan vuosittain TTS-valmistelun yhteydessä.

Ylimääräisten kassavarojen sijoituksissa noudatetaan HSL:n hallituksen hyväksymää sijoituspolitiikkaa. Sijoituksia tehdään kassavarojen tuoton turvaamiseksi, mikäli ylimääräisiä kassavaroja TTS-kaudella on jäljellä.

Rahoituksen nettotuottojen arvioidaan olevan 1,7 milj. euroa vuonna 2025, 1,3 milj. euroa vuonna 2026 ja 1,3 milj. euroa vuonna 2027.

HSL:n yhtymäkokous päättää vuosittain jäsenkunnille maksettavan peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta. Yhtymäkokous on päättänyt vuosittain myös kuntakohtaisesta ylijäämästä maksamisesta tai alijäämästä perittävästä korosta.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on -21,4 milj. euroa alijäämäinen, ja se ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Suunnitelmapoistot ovat taloussuunnitelmassa yhteensä 17,0 milj. euroa vuonna 2025, 20,1 milj. euroa vuonna 2026 ja 20,1 milj. euroa vuonna 2027.

Tilikauden 2025 alijäämäksi arvioidaan -38,4 milj. euroa, ja se katetaan edellisinä vuosina kertyneistä ylijäämästä.

Investoinnit

HSL:n investointimenot ovat 27,0 milj. euroa vuonna 2025, 24,5 milj. euroa vuonna 2026 ja 21,0 milj. euroa vuonna 2027. Investoinnit painottuvat erityisesti neljään kokonaisuuteen: lipunmyynti- ja hinnoittelujärjestelmän jatkokehitykseen (asiakasrajapinnat ja taustajärjestelmät), matkustajainformaatiojärjestelmän kokonaisuudistamiseen ja asiakkuuksienhallinnan kyvykkyyksien kasvattamiseen ja tiedolla johtamiseen.

Ehdotus

Hallitus päättää ehdottaa yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous päättää

a) hyväksyä talousarvion vuodelle 2025 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2027 liitteen mukaisena;

b) hyväksyä sitovat määrärahat ja tuloarviot vuodelle 2025 seuraavasti:

Hallitus	§ 76	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

toimintamenot 965 000 000 euroa, investointimenot 27 000 000 euroa ja kuntaosuudet 506 439 000 euroa; sekä

c) että vuonna 2025 HSL ei maksa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai peruspääomasta tai laskuta korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Mikäli yhtymäkokous päättää maksaa ja laskuttaa korkoa, koron määräytymisperuste päätetään erikseen.

Käsittely

Hallituksen jäsen Elina Kauppila teki toiminta- ja taloussuunnitelmaan lisäysehdotuksen: ”Hallitus edellyttää HSL:n virkakunnan jatkavan neuvotteluja HSL-alueen kuntien kanssa infrakorvausjärjestämisestä ja luovan yhteistyössä kuntien kanssa keskustelun pohjaksi ehdotuksen vaihtoehtoisesta sopimusmallista, jonka myötä HSL:n talous on vakaammalla pohjalla tulevaisuudessa. Infrakorvausjärjestelmän muuttaminen on omistajakuntien päätettävissä, mutta mallia toivotaan vuoden 2025 TTS-neuvotteluihin.” Björn Månsson kannatti ehdotusta.

Hallituksen jäsen Mia Laiho teki lisäysehdotuksen toiminta- ja taloussuunnitelman liitteeseen 3 joukkoliikenteen palvelusomuutokset sivuille 47-48: ”linjastojen kustannustehokkuustoimenpiteiden suunnittelussa huomioidaan eri alueiden linjastoissa todennetut erot kustannustehokkuudessa huomioiden kuitenkin välttämättömät koulumatkayhteydet sekä yhteydet terveydenhuollon palveluihin ja *työpaikkoihin*” (lisäys kursiivilla). Matias Pajula kannatti ehdotusta.

Hallituksen jäsen Sirpa Kauppinen teki lisäysehdotuksen toiminta- ja taloussuunnitelman kohtaan toimintatulos/kuntaosuus: ”Todellinen subventioaste on 42,8 %, koska infrakorvausmalli laskee sitä vuosittain. Niukkeneva rahoitus ei saa vähentää joukkoliikennettä, vaan rahoitus on korjattava riittäväksi.” Pekka Sauri kannatti ehdotusta.

Hallituksen jäsen Saara Brax teki lisäysehdotuksen toiminta- ja taloussuunnitelman kohtaan Suunnitellut hinnoittelumallit: Uusi E-vyöhyke:
 ” - E-vyöhykkeen toimeenpano valmistellaan tiiviissä yhteistyössä niiden nykyisten HSL-jäsenkuntien kanssa, joita se koskee, varautuen sen vaikutuksiin alueiden asukkaille ja kunnille.
 - Kunnille tarjotaan mahdollisuus vaikuttaa vyöhykerajojen tarkempaan sijoitteluun.
 - Nykyisellä D-vyöhykkeellä sijaitseva jäsenkunta, joka etäisyyden puolesta voisi sijaita E-vyöhykkeellä, voi omasta aloitteestaan käynnistää selvityksen HSL:n kanssa mahdollisuudesta muuttaa vyöhykerajaa alueellaan D- ja E-vyöhykkeiden osalta.”
 Sirpa Kauppinen kannatti ehdotusta.

Esittelijä muutti käsittelyn aikana ehdotustaan Saara Braxin ja Mia Laihon ehdotusten mukaisiksi. Sirpa Kauppinen ja Elina Kauppilan tekemistä kannatetuista ehdotuksista pidettiin äänestykset.

Ensin äänestettiin Kauppinen tekemästä kannatetusta ehdotuksesta. Ne, jotka kannattivat esittelijän ehdotusta, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Kauppinen ehdotusta, äänestivät EI. Suoritettuna äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Aura, Brax, Hämäläinen, Laiho, Liukkonen, Pajula ja Rydman) ja 6 EI-ääntä (Halava, Kauppila, Kauppinen, Rajala, Sauri ja Ylitalo) sekä 1 tyhjä ääni (Månsson). Puheenjohtaja totesi esittelijän ehdotuksen tulleen hallituksen päätökseksi.

Hallitus	§ 76	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

Seuraavaksi äänestettiin Kauppilan tekemästä kannatetusta ehdotuksesta. Ne, jotka kannattivat esittelijän ehdotusta, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Kauppilan ehdotusta, äänestivät EI. Suoritettussa äänestyksessä annettiin 0 JAA-ääntä, 9 EI-ääntä (Brax, Halava, Kauppila, Kauppinen, Månsson, Rajala, Rydman, Sauri ja Ylitalo) ja 5 tyhjää ääntä (Aura, Hämäläinen, Laiho, Liukkonen ja Pajula). Puheenjohtaja totesi Kauppilan ehdotuksen tulleen hallituksen päätökseksi.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen käsittelyosassa selostetuin muutoksin.

Liitteet Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027

Yhtymäkokous 26.11.2024

Ehdotus Yhtymäkokous päättää

a) hyväksyä talousarvion vuodelle 2025 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 liitteen mukaisena;

b) hyväksyä sitovat määrärahat ja tuloarviot vuodelle 2025 seuraavasti: toimintamenot 965 000 000 euroa, investointimenot 27 000 000 euroa ja kuntaosuudet 506 439 000 euroa; sekä

c) että vuonna 2025 HSL ei maksa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai peruspääomasta tai laskuta korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Mikäli yhtymäkokous päättää maksaa ja laskuttaa korkoa, koron määräytymisperuste päätetään erikseen.

Päätös

Hallitus	§ 67	08.10.2024
Yhtymäkokous	§ 7	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

13

Eron myöntäminen hallituksen varajäsenelle ja uuden varajäsenen valinta

215/00.00.01/2021 Hallituksen ja tarkastuslautakunnan kokoonpano vuosina 2021-2025

Hallitus 08.10.2024 § 67

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Johtaja Jussi Saarinen, p. 040 820 8194

Hallituksen jäsen Sanna Hämäläinen on pyytänyt 2.10.2024 saapuneella kirjeellä eroa HSL:n hallituksen jäsen tehtävästä.

Hallituksen varajäsen Yuri Birjulin on pyytänyt 2.8.2024 saapuneella kirjeellä eroa HSL:n hallituksen varajäsenen tehtävästä.

Eroaminen luottamustehtävästä

Kuntalain 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Vakiintuneen tulkintakäytännön syyn mukaan pätevyyden arviointi kuuluu sille toimielimelle, jonka valittava luottamushenkilö on. Hallituksen valitsee ja siten myös eron jäsenille ja varajäsenille myöntää kuntalain 60 §:n mukaisesti yhtymäkokous.

Hallituksen kokoonpano

HSL:n perussopimuksen 3 ja 15 §:n mukaan HSL:llä on hallitus, jonka tehtävät on määritelty perussopimuksen 16 §:ssä. Hallituksen nimeää yhtymäkokous. Hallituksen toimikausi on neljä vuotta. Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien perussopimuksen mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on 14 jäsentä ja näiden varajäsenet. Lisäksi hallituksessa voi olla asiantuntijajäseniä. Kuntalain 58 §:n 3 momentin mukaan kuntayhtymän toimielinten kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä pykälää sovelletaan kuntayhtymän hallituksen kokoonpanoon.

Vaalikelpoisuus ja tasa-arvolain mukaiset vaatimukset

Hallitukseen valittavalla tulee olla kuntalain 71 §:n mukainen vaalikelpoisuus edustamansa kunnan luottamustoimeen. Kuntalain 76 §:n mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin on henkilö, joka kuntalain 71 §:n mukaan on vaalikelpoinen kuntayhtymän jäsenkunnan luottamustoimeen. Hallitukseen ei voi valita kuntalain 76 §:n 1 momentin mukaan HSL-kuntayhtymän palveluksessa olevaa henkilöä, valtion virkamiestä, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä tai kuntalain 76 §:n 2 momentissa tarkoitetun HSL-kuntayhtymään liikesuhteessa olevan yhteisön johtotehtävissä olevaa henkilöä.

Hallitus	§ 67	08.10.2024
Yhtymäkokous	§ 7	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

Hallituksen jäseneksi ei voi valita henkilöä, joka on HSL:n toimitusjohtajaan hallintolain (434/2003) 28 §:ssä tarkoitettussa suhteessa (lähisukulainen, eräät perheoikeudelliset ja niihin rinnastettavat suhteet sekä pysyvä palvelus- tai toimeksiantosuhde), koska tällainen suhde muodostaisi pysyvän esteellisyyden.

Lisäksi hallituksen kokoonpanon on sekä jäsenten että varajäsenten osalta täytettävä tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin säännös, jonka mukaan kuntien välisen yhteistoiminnan toimitelmissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Näin ollen suhteen tulee olla 6/8, 7/7 tai 8/6.

Ehdotus

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous päättää

a) myöntää Sanna Hämäläiselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella;

b) valita Hämäläisen tilalle uuden hallituksen jäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi;

c) myöntää Yuri Birjulinille eron hallituksen varajäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella; sekä

d) valita Birjulinin tilalle uuden hallituksen varajäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Yhtymäkokous 29.10.2024 § 7

Ehdotus

Yhtymäkokous päättää

a) myöntää Sanna Hämäläiselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella;

b) valita Hämäläisen tilalle uuden hallituksen jäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi;

c) myöntää Yuri Birjulinille eron hallituksen varajäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella; sekä

d) valita Birjulinin tilalle uuden hallituksen varajäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Hallitus	§ 67	08.10.2024
Yhtymäkokous	§ 7	29.10.2024
Yhtymäkokous		26.11.2024

Käsittely Helsingin kaupungin edustaja Malmström ehdotti Sanna Hämäläisen tilalle hallituksen jäseneksi hallituksen varajäsentä Tarik Ahsanullahia ja Tarik Ahsanullahin varajäseneksi Sanna Hämäläistä.

Päätös Yhtymäkokous päätti

a) myöntää Sanna Hämäläiselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella; sekä

b) valita Hämäläisen tilalle uudeksi hallituksen jäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi hallituksen varajäsenen Tarik Ahsanullahin ja Ahsanullahin varajäseneksi Sanna Hämäläisen.

Asiakohtien c) ja d) osalta yhtymäkokous päätti panna asian pöydälle ja jatkaa sen käsittelyä syysyhtymäkokouksessa.

Yhtymäkokous 26.11.2024

Ehdotus Yhtymäkokous päättää

a) myöntää Yuri Birjulinille eron hallituksen varajäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella; sekä

b) valita Birjulinin tilalle uuden hallituksen varajäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös